

KATEGORIJA 18

Kategorijom 18 označavaju se programi sa scenama grubog, brutalnog tjelesnog, psihičkog i seksualnog nasilja, naturalističkim prikazima tjelesnog nasilja, detaljnim prikazima rana i ozljeda, detaljnim prikazima brutalnog stradavanja ljudi te programi koji sadrže okrutno mučenje i/ili sadističko nasilje prema ljudima ili životinjama, okrutne prijetnje, ugrožavanje ljudskog dostojanstva, snažno verbalno nasilje koje sadrži poziv na nasilno djelovanje, te ponavljajuću i snažnu uporabu prijetećih, iznimno vulgarnih i opscenih riječi.

Kategorijom 18 označavaju se i programi koji obiluju scenama snažnog nasilja koje je prikazano u krupnom planu i brojnim kadrovima koji daju detaljan prikaz nasilja i/ili njegovih posljedica.

Preporuča se da se kategorijom 18 označe i televizijski prijenosi borbi i programi koji donose snimke i isječke borbi neolimpijskih tzv. slobodnih boričkih sportova u kojima je dopuštena veća količina nasilja i nesporskog ponašanja, dok bi u nelinearnim televizijskim platformama takvi prijenosi i programi morali imati tehničku zaštitu.

"PREPORUKE ZA ZAŠTITU DJECE I SIGURNO KORIŠTENJE ELEKTRONIČKIH MEDIJA"

[HTTPS://WWW.MEDIJSKAPISMENOST.HR/PREPORUKE-ZA-ZASTITU-DJECE-I-SIGURNO-KORISTENJE-ELEKTRONICKIH-MEDIJA/](https://www.medijskapismenost.hr/preporuke-za-zastitu-djece-i-sigurno-koristenje-elektronickih-medija/)

Sadržaji u kojima je zastupljeno verbalno ili fizičko nasilje, njegove posljedice i opisi nasilja ne smiju se emitirati u programima namijenjenima djeci.

U radijskim programima preporučuje se posebna urednička pažnja kada je riječ o izboru glazbe u dijelovima dana kada je vjerojatno da program slušaju i djeca. Preporuka je da se tada ne emitira glazba koja sadrži vulgaran i/ili diskriminatorni rječnik, snažne seksualne psovke ili aluzije, opise nasilja, okrutne prijetnje ili poziv na agresiju, odnosno nasilno djelovanje.

[medijskapismenost.hr](https://www.medijskapismenost.hr)

ŠTO ZNAČE PROGRAMSKE OZNAKE 12,15 I 18 KADA JE RIJEČ O NASILJU

U PREPORUKAMA ZA ZAŠTITU DJECE I SIGURNO KORIŠTENJE ELEKTRONIČKIH MEDIJA, KOJE JE IZDALA AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE, OBJAŠNJENO JE I KAKVI NASILNI I ZASTRAŠUJUĆI SADRŽAJI TREBAJU IMATI DOBNE OZNAKE 12, 15, ODNOSNO 18

OŠ braće Radića Pakrac

KATEGORIJA 12

U sadržajima označenim kategorijom 12 prikazano nasilno ponašanje trebalo bi biti zastupljeno sporadično, a **cjelokupni ton i atmosfera ne bi smjeli dugotrajno izazivati strah, napetost i nelagodu**. Prikazano nasilje ne bi trebalo biti intenzivno, prikazano detaljno i naturalistički nego više stilizirano, scene ne bi trebale biti dugotrajne i teške, a prikazane posljedice nasilja ne bi trebale biti ozbiljne ni slikovito i detaljno prikazane. U programima označenim kategorijom 12 scene nasilja i posljedice tog nasilja prikazuju se povremeno, a prikazane posljedice nasilja mogu npr. uključivati **naznaku rane, malo krvi, masnice i razbijen nos i slomljenu ruku** i sl. Sadržaji označeni ovom oznakom mogu prikazivati tjelesno i psihološki manje prijetće nasilno ponašanje, poput **udaranja, borbe šakama, korištenje oružja djeci nedostupnog, borbe u ratnom sukobu npr. zrakoplovima, tenkovima, topovima, puškama** i sl. Sadržaji označeni ovom kategorijom ne bi trebali sadržavati scene izraženijeg tjelesnog i/ili psihičkog nasilnog ponašanja, poput jačeg i brutalnog udaranja, mučenja i patnji ljudi i životinja, detaljnijih prikaza i krupnih planova ratnih sukoba i stradanja i slično. Također, **nasilje ne bi trebalo biti usmjereno prema djeci**. Sadržaji označeni oznakom 12 ne bi trebali promicati ni poticati opasno ponašanje koje bi djeca mogla oponašati, osobito ne smiju veličati antisocijalna ponašanja i korištenje lako dostupnog oružja ili lako dostupnih sredstava za izradu oružja i eksploziva.

Audio i audiovizualni sadržaji označeni ovom kategorijom ne bi trebali sadržavati verbalno nasilje u obliku prijetnji koje su slikovite i opasne kao ni jako omalovažavanje i nazivanje pogrđnim imenima ni snažne seksualne psovke i aluzije osim u vrlo sporadičnom i blagom obliku koji nije namijenjen spolnom pobuđivanju gledatelja i kada je riječ o blagim psovka koje su način izražavanja, odnosno poštapalice. Pažljivije i strože od onog u fikcijskim sadržajima treba klasificirati fizičko, psihičko i verbalno nasilje u nefikcijskim programima (poput reality programa) ili u programima u kojima nije jasna razlika između fikcije i stvarnosti u kojima se stvarni ljudi stavljaju u unaprijed pripremljene situacije ili u kojim glumci koji igraju tzv. "običnog čovjeka" stvarajući privid stvarnog događaja. Ako su prikazani u okviru dokumentarnih, obrazovnih i informativnih programa i popraćeni odgovarajućim komentarima i pravodobnim upozorenjima, prizori stradanja u oružanim sukobima, terorističkim napadima, prirodnim, prometnim i ostalim katastrofama i nesrećama mogu se tolerirati za ovu dobnu skupinu čak i kada sadrže detaljnije prikaze ozljeda te mrtvih i ranjenih ljudi i životinja. Treba s posebnom uredničkom pažnjom odlučivati o opravdanosti prikazivanja takvih sadržaja, nastojeći postići ravnotežu između javnog interesa, prava i potrebe za informacijom te zaštite maloljetnika.

KATEGORIJA 15

U ovim programima **ne bi trebali biti detaljno prikazani i veličani surovi i posebno inventivni oblici psihičkog nasilja koje bi adolescenti mogli oponašati**. **Ne bi trebali detaljno i dugotrajno prikazivati ni posebno opasno ponašanje koje se može oponašati** (posebice scene samoubojstava, vješanja, samoranjavanja i slično). Moguć je **prikaz korištenja lakše dostupnog oružja** poput noževa, no potrebno je obratiti posebnu pažnju u kojem kontekstu je ono prikazano. Trebaju biti značeni sadržaji u kojima se prikazuje nasilje u zatvorenim i mračnim prostorima iz kojih žrtva ne može izaći, u kojima su **scene nasilja prikazane u krupnom planu**, s detaljima i/ili čestim montažnim rezovima i/ili u kojima se često montažno ponavljaju kratki kadrovi nasilja. Adolescenti ove dobi mogu tolerirati jače zastrašujuće sadržaje u filmovima strave, kao i višu razinu prijetnje, no **fokus ne smije biti na sadističkim ili snažnim seksualnim prijetnjama**. Aluzije na seksualno nasilje moraju biti vrlo blage i opravdane temom. Verbalno nasilje u sadržajima označenim oznakom 15 može se tolerirati (vrijedanje, psovke, prijetnje) ukoliko je opravdano sadržajem i kontekstom. Međutim, **verbalno nasilje koje sadrži poziv na snažno nasilno djelovanje, okrutne prijetnje, ugrožavanje ljudskog dostojanstva i ponižavanje, a osobito ono koje je izravno usmjereno na pojedinca ili neke skupine, nije prikladno za ovu dobnu skupinu**.